

هنر و معماری ایران و جهان
از کهن‌ترین زمان تا عصر حاضر
سیدرضا حسینی
انتشارات مارلیک، ۱۳۸۸

هنر به مثابه یک پدیده، تافته‌ای جدا بافته از دیگر پدیده‌های اجتماعی نیست. همان‌گونه که سایر پدیده‌ها در هنر و سیر تحولی آن در طی تاریخ تأثیرگذار بوده‌اند هنر نیز به‌عنوان پدیده‌ای مؤثر نقش خود را در این مسیر به خوبی ایفا نموده‌است. چه بسا که در دوره‌های خاصی مسیر تاریخ را دگرگون ساخته است. با توجه به اهمیت نقش هنر در اجتماع از یک طرف و تجلی زیبایی در این پدیده از سوی دیگر، بررسی سیر تحولات هنر در طول تاریخ نه فقط برای هنرمندان بلکه برای آحاد جامعه نیز می‌تواند مفید باشد چرا که هنر پدیده و تافته‌ای جدا بافته نیست.

کتاب حاضر که تحت عنوان «هنر و معماری ایران و جهان» به چاپ رسیده، پیشتر با عنوان «درک عمومی هنر از سوی انتشارات مارلیک به چاپ رسیده‌است، اما با توجه به متن و موضوعات ارائه‌شده و نیاز خوانندگان، کتاب حاضر با ویرایشی جدید از وجه مطالب و قطع کتاب و عنوان در برگیرنده‌ی موضوعات آن، هنر و معماری ایران و جهان از کهن‌ترین زمان تا عصر حاضر منتشر شده‌است.

چاپ حاضر از آن رو صورت گرفته‌است که: از طرفی درک عمومی هنر شامل موارد بیشتری فراتر از موضوعات ارائه شده‌است که انجام این کار منوط به انتشار جلد‌های دیگر کتاب است و از سوی دیگر موضوعات گزیده و به نگارش درآمده در کتاب نسبتاً می‌تواند پاسخ علاقه‌مندان را بدهد.

فصل ۱: هنر و معماری ابتدایی.

در این فصل هنر و معماری پیش از تاریخ، هنر پارینه‌سنگی، میانه سنگی و نوسنگی، عصر فلزات، معماری پیش از تاریخ، هنر و معماری بدوی، هنر سیاه‌پوستان افریقا، هنر سرخ‌پوستان امریکایی بررسی شده‌است.

فصل ۲: هنر و معماری تمدن‌های کهن.

هنر و معماری بین‌النهرین، هنر سومریان، آکدیان، سومریان جدید، بابلیان و آشور، معماری بین‌النهرین، هنر و معماری مصر باستان، هنر مصر، هنر و معماری هند، هنر و معماری چین، ژاپن و یونان باستان، هنر اژه‌ای، هنر مینوسی، هنر میسنی، هنر و معماری یونان باستان و روم باستان مطالب فصل دوم کتاب را شکل داده‌اند.

فصل ۳: هنر و معماری صدرمسیحیت.

در این فصل دخمه‌های زیرزمینی (کاتاکومب)، مجسمه‌سازی، معماری، نقاشی و موزاییک، نسخه‌های مذهبی و خطی، و نئوکلاسیسم مورد توجه قرار گرفته‌است.

فصل ۴ به معماری بیزانس و هنر بیزانس روسی اشاره می‌کند، فصل ۵ نیز هنر هیپرنوساکسون، هنر کارلنژی، هنر اوتونی، هنر و معماری رومانسک و هنر و معماری گوتیک را بررسی کرده‌است.

فصل ۶: هنر و معماری رنسانس.

هنر ایتالیا در سده‌ی پانزدهم، هنر ایتالیا در نیمه‌ی دوم سده‌ی پانزدهم، رنسانس پیشرفته، شیوه‌گرایی یا فریسم، رنسانس در شمال اروپا، هنر باروک و شیوه‌ی روکو در این فصل مورد بحث قرار گرفته‌اند.

فصل ۷ به هنر سده‌ی نوزدهم اروپا پرداخته و در فصل ۸ قرن بیستم و هنرنوگرا بررسی شده‌است.

فصل ۹: هنر و معماری ایران.

در این فصل هنر و معماری پیش از تاریخ، هنر و معماری باستان، هنر و معماری هخامنشیان، سلوکیان و اشکانیان، ساسانیان، معماری ایران باستان و شیوه‌های آن، بناهای شیوه‌ی پارسی و پارتی، و معماری ساسانی بررسی می‌شود.

در فصل ۱۰ با عنوان هنر و معماری دوران اسلامی، هنر ایران بعد از اسلام و...، معماری ایران بعد از اسلام و...، معماری اسلامی ایران، شهر و شهرسازی، بررسی آثار معماری ایران بعد از اسلام و... بررسی شده‌است.

فصل پایانی نیز که باعنوان آشنایی با هنرهای سنتی ایران ارائه‌شده، میراث فرهنگی هنری، رشته‌های هنرهای سنتی در ایران، تقسیم‌بندی صنایع مستظرفه، سفالگری و سرامیک‌سازی، انواع کاشی و میناکاری، شیشه‌کاری و... مورد بحث قرار گرفته‌است.